

Elang Jawo

Panjaga Gunung Galunggung

Di luhurna Tatar Sunda,
Gunung Galunggung ngadeg
gagah. Punclutna
disimbutan ku halimun. Di
kawahna nu héjo, dumuk
Panjaga Gunung: sékéur
Manuk Élang Jawa nu
ngaranna Manggala.

Manggala téh panon
gunung. Saban poé,
manéhna hiber ngalayang,
maca hawar-hawar angin.
Panonna nu seukeut tara
luput tina parobahan
sanajan saeutik di lamping
jeung lebak.

Di tegalan jukut suku
gunung, hirup budak angon
nu getol ngaranna Dama.
Manéhna sok panasaran ku
naon anu disumputkeun ku
halimun di punclut gunung.

Hiji beurang, Dama ningali
haseup bodas kandel ngebul
kaluar ti kawah. Manéhna
mimiti panik, sieun gunung
téh "ambek." Ujug-ujug,
Manggala turun jeung
eunteup gigireunana.

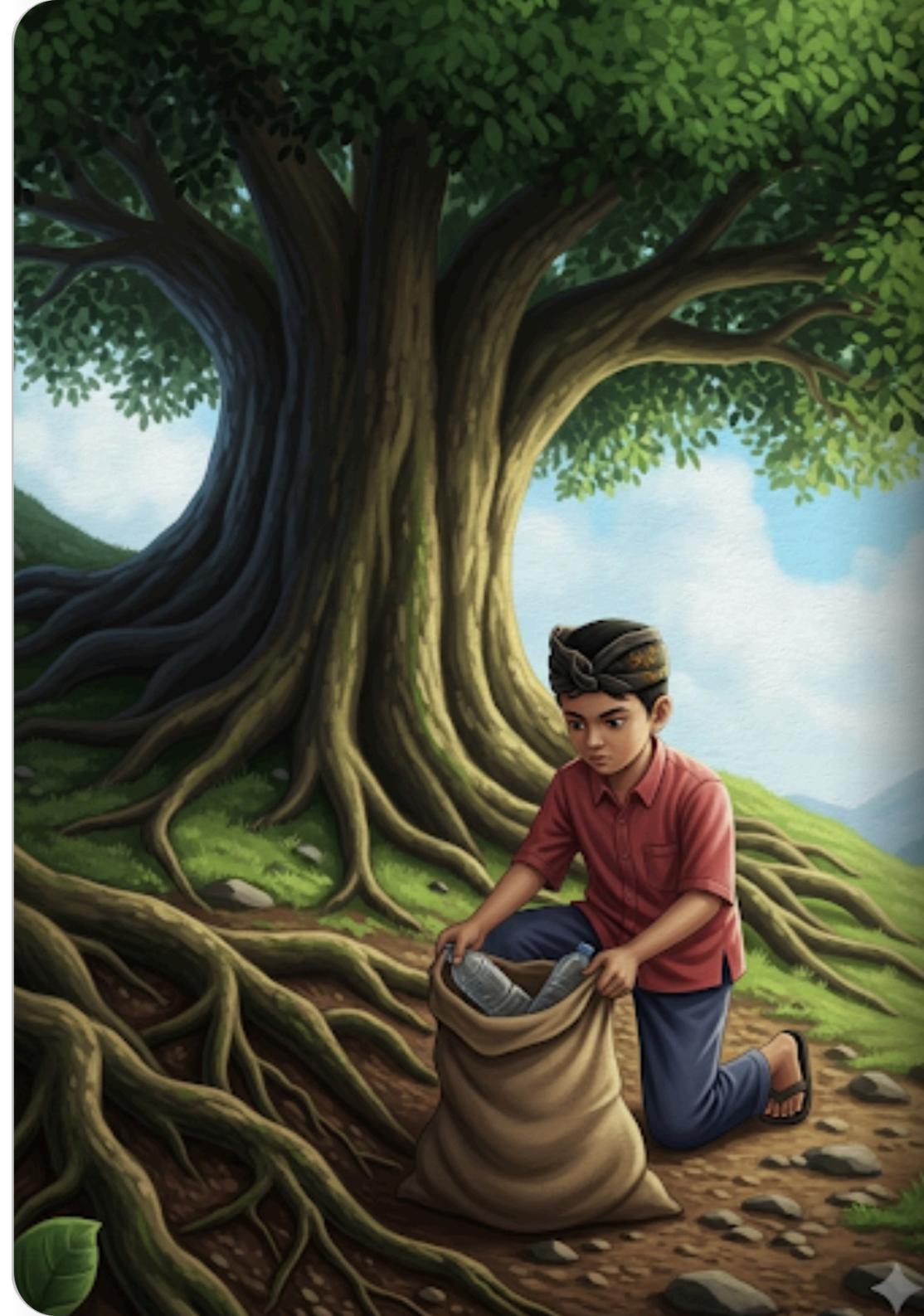
"Haseup éta napas
Galunggung, Anak Manusa,"
ceuk Manggala kalayan
tenang. "Manéhna keur
'batuk' biasa. Tapi urang
kudu tetep waspada. Pikeun
ngajaga gunung, anjeun
kudu nyaho basana."

Manggala ngawurukan
Dama ngeunaan tanda alam.
"Tingali lumut dina batu.
Upama garing gancang,
hartina angin bakal tarik.
Upama sireum ngabring ka
luhur, cai bakal gancang
turun," hawar-hawarna.

Dama ogé diwurukan
pikeun ngahormat
leuweung. "Ulah miceun
runtah, ulah ngaruksak akar.
Akar urang di dieu, Ujang.
Upama akar gunung nyeri,
manéhna bakal ngageter
jeung 'ambek' beneran."

Padang Rumput Pengembalaan

Hiji soré, Manggala hiber
bolak-balik, panonna
hariwang. "Dama, geura
bawa domba anjeun turun!
Manuk-manuk di punclut
jempe, jeung cai walungan
ujug-ujug kiruh tanpa sabab
nu jelas!"

Dama gura-giru turun ti
lamping, nginget-ninget
sakabéh nu diwurukkeun ku
Manggala. Domba-dombana
salamet, saacan hujan gedé
jeung longsor leutik
narajang tempat manéhna
nyatuan tadi.

Ti poé éta, Dama henteu
ngan ukur jadi budak angon,
tapi ogé "Panon Leutik"
Galunggung. Manéhna
nyaho, sosobatanana jeung
Panjaga Gunung geus méré
akar nu kuat di lemah caina.

